Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. *Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvorno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo* jezikovno in prevajalsko politiko [Povezava].

Sklep o tem, kako je Evropska komisija obravnavala prošnjo za dostop javnosti do dokumentov v zvezi s pogajanji o javnem naročanju cepiv proti COVID-19 (zadeva 2206/2021/MIG)

Odločba
Primer 2206/2021/MIG - **Preiskava uvedena dne** 26/01/2022 - **Odločba z dne** 18/07/2022 - **Zadevna institucija ali organ** Evropska komisija (Nadaljna preiskava ni utemeljena) |

Zadeva se je nanašala na prošnjo za dostop javnosti do dokumentov, povezanih s pogajanji Evropske komisije s farmacevtskimi podjetji o javnem naročanju cepiv proti COVID-19. Po prejšnji preiskavi varuha človekovih pravic je Komisija začela pregledovati več dokumentov, na katere se nanaša prošnja, in pritožniku odobrila dostop do delov navedenih dokumentov, ki jih je pregledala. Obljubil je, da bo zahtevo še naprej obravnaval pravočasno.

Pritožnik je menil, da Komisija ni izpolnila svoje obljube. Varuhinja človekovih pravic je začela preiskavo in Komisijo prosila, naj pojasni, kako obravnava pritožnikovo zahtevo, pri čemer je upoštevala njeno prejšnjo preiskavo. Med preiskavo je Komisija izdala odločbo o preostalih dokumentih, do katerih je pritožnik zaprosil za dostop. Prav tako je ponovno ocenila dokumente (predhodne pogodbe o nakupu), ki jih je prej delno razkrila, in jim omogočila širši dostop, tudi na svoji spletni strani.

Glede na navedeno je varuhinja človekovih pravic ugotovila, da nadaljnje preiskave v tej fazi niso bile upravičene, in zaključila primer ter pozvala Komisijo, naj si še naprej prizadeva za večjo preglednost pogajanj o cepivih.

Ozadje pritožbe

1. Septembra 2020 je pritožnik, organizacija civilne družbe, vložil zahtevek [1] za dostop javnosti do Evropske komisije za vsa poročila o sestankih in korespondenco v zvezi s pogajanji

o vnaprejšnjih nakupnih pogodbah s farmacevtskimi podjetji, vključno s seznamom teh dokumentov.

2. Pritožnik je novembra 2020 vložil zahtevek za pregled (v nadaljnjem besedilu: potrdilna prošnja), potem ko je Komisija tiho zavrnila dostop javnosti.

3. Ko Komisija ni odgovorila na pritožnikovo potrdilno prošnjo, se je pritožnik obrnil na evropskega varuha človekovih pravic, ki je januarja 2021 začel preiskavo [2] .

4. Med to preiskavo je Komisija priznala močno potrebo po preglednosti v zvezi s pogajanji o cepivih in si prizadevala za razkritje precejšnje količine informacij. Komisija je zlasti objavila redigirane različice šestih vnaprejšnjih pogodb o nakupu, ki jih je takrat sklenila [3] . Poleg tega je Komisija pritožniku predložila seznam 365 dodatnih dokumentov, za katere je ugotovila, da spadajo na področje uporabe pritožnikove zahteve. **Obljubila je, da bo** te dokumente v največji možni meri razkrila, ko bo dokončno ocenila vsak dokument ali kategorijo dokumentov [4] , in da bo sčasoma proaktivno ponovno ocenila dokumente, za katere meni, da jih ni mogoče razkriti v celoti, in da bo odstranila redigacije, ko se ne bodo več štela za potrebne.

5. Po mnenju varuha človekovih pravic je to jasno pokazalo, da je Komisija sprejela ukrepe za večjo preglednost pogajanj o cepivih. Zato je bila zadovoljna, da si bo Komisija še naprej prizadevala, da bi pritožnikovo zahtevo za dostop obravnavala hitro in da bo čim prej na voljo čim več dokumentov, tudi na svoji spletni strani. Glede na navedeno je varuhinja človekovih pravic maja 2021 zaključila preiskavo [5] .

6. Komisija je junija 2021 sprejela sklep o prvem sklopu 80 dokumentov, s katerim je pritožniku zagotovila popoln dostop do 25 dokumentov in delni dostop do 55 dokumentov. Komisija je tudi izjavila, da bo izdala odločitev o preostalih dokumentih *„v prihodnjih tednih“* .

7. Nekaj tednov pozneje je Komisija pritožnika obvestila, da izvaja notranja posvetovanja in da bo pritožnik prejel odgovor *„v naslednjih tednih“.* Komisija se je tudi opravičila za zamudo.

8. Ker pritožnik decembra 2021 kljub dvema opominoma ni prejel drugega vsebinskega odgovora Komisije, se je ponovno obrnil na varuhinjo človekovih pravic. Pritožnik je menil, da Komisija ni izpolnila obljub, ki jih je dala.

9. Kmalu zatem je Komisija obvestila pritožnika, da je bila njena prošnja za dostop prerazporejena novemu oddelku [6] . Ta oddelek je predlagal, naj pritožnik omeji obseg svoje prošnje za dostop, ki jo je pritožnik zavrnil.

Preiskava

10. Varuh človekovih pravic je začel preiskavo o tem, ali je Komisija izpolnila obljube, ki jih je dala pritožniku.

11. Med preiskavo je varuh človekovih pravic prejel odgovor Komisije na pritožbo in nato pripombe pritožnika v odgovor na odgovor Komisije.

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

12. Pritožnik je trdil, da Komisija ni izpolnila obljub, ki jih je dala v okviru prejšnje preiskave varuha človekovih pravic [7] v zvezi s preglednostjo pogajanj o cepivih, pri čemer je opozorila, da je Komisija vzela precej časa, da oceni svojo zahtevo za dostop.

13. Pritožnik je dodal, da obstaja potreba po preglednosti pogajanj o cepivih, saj se EU še vedno pogaja o novih sporazumih in ker cepiva še vedno niso splošno dostopna po vsem svetu.

14. V zvezi s predlogom Komisije za zmanjšanje obsega njene prošnje za dostop je pritožnik izrazil zaskrbljenost in dejal, da bi bil to *„večji korak nazaj“* od obljub, ki jih je Komisija dala v okviru prejšnje preiskave varuha človekovih pravic.

15. Komisija je navedla, da je na splošno prejela veliko število prošenj za dostop (85), povezanih s pogajanji o cepivih (v zvezi z več kot 600 dokumenti), ko je začela pogajanja. Zato je moral pristojni oddelek [8] te zahteve obravnavati hkrati s pogajanji o vnaprejšnjih nakupnih pogodbah.

16. Komisija je tudi navedla, da so številni sporni dokumenti izvirali iz držav članic ali drugih tretjih oseb, s katerimi se je morala posvetovati.

17. Komisija je pojasnila, da je bila odgovornost za obravnavanje pritožnikove zahteve za dostop (in podobnih zahtev za dostop) oktobra 2021 prerazporejena novemu oddelku. Ta oddelek je ponovno ocenil pritožnikovo zahtevo in zaradi širokega obsega preučil, ali bi bil pritožnik pripravljen zožiti obseg njegove zahteve, in predlagal „pravično rešitev“ [9] . Ker se pritožnik ni strinjal s tako rešitvijo, je Komisija nadaljevala presojo vseh spornih dokumentov.

18. Komisija je priznala, da je imela precejšnjo zamudo pri obravnavi pritožnikove zahteve za dostop. Navedla je, da je do tega prišlo zaradi zapletenosti in občutljivosti zadevnih dokumentov, števila zainteresiranih strani in vpletenih interesov ter velike delovne obremenitve, ki izhaja iz zahtev za dostop, ki jih je prejela v zvezi z nakupom cepiv proti COVID-19.

19. Med preiskavo je Komisija obvestila varuha človekovih pravic, da je izdala odločitve o preostalih dokumentih, ki jih je zahteval pritožnik. Navedla je tudi, da bodo dokumenti, do katerih se je odločila (v celoti ali delno) omogočiti dostop do njih, prav tako na voljo javnosti na njenem spletnem mestu.

20. Poleg tega je Komisija obvestila varuha človekovih pravic, da je pritožniku zdaj omogočila širši dostop javnosti do vnaprejšnjih pogodb o nakupu. Obljubila je, da bo te manj redigirane različice sporazumov dala na voljo tudi javnosti na svoji spletni strani in da bo obvestila pritožnika, ko bodo dodani.

21. Pritožnik ni bil zadovoljen z odobrenim dostopom in je Komisijo pozval, naj ponovno preuči svojo odločitev v zvezi z nekaterimi dokumenti.

Ocena varuha človekovih pravic

22. Javni organi bi morali spoštovati obljube, ki jih dajo državljanom.

23. Varuh človekovih pravic zelo obžaluje čas, ki ga je Komisija potrebovala za odgovor na pritožnikovo zahtevo za dostop. Zakonodajalec EU je jasno določil, da bi bilo treba take zahteve obravnavati hitro (Uredba 1049/2001). Še posebej žalostno je, če javni organ ne izpolni svojih obljub o tem, kdaj bo odgovoril na zahtevo državljana. To ne krepi zaupanja v javne organe.

24. Vendar je Komisija do zdaj odgovorila na pritožnikovo zahtevo za dostop. Dokončala je svojo presojo in pritožniku odobrila dostop do spornih dokumentov, kolikor se je to zdelo mogoče. Komisija je tudi ponovno ocenila vnaprejšnje nakupne pogodbe, ki so bile delno razkrite, in zagotovila boljši dostop do njih, tudi na svoji spletni strani [10] Komisija je tako v celoti obdelala pritožnikovo zahtevo za dostop in sčasoma ponovno ocenila dokumente, da bi omogočila večji javni dostop. Komisija je priznala, da je bil njen odgovor precej odložen. Komisija je prav tako priznala potrebo po preglednosti v zvezi s pogajanji o cepivih.

25. Glede na navedeno nadaljnje preiskave na tej stopnji niso upravičene. Vendar pa varuhinja človekovih pravic poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za večjo preglednost pogajanj o cepivih, vključno s ponovno oceno delno razkritih dokumentov v daljšem časovnem obdobju in odpravo redakcij, kjer je to mogoče. Varuhinja človekovih pravic poziva Komisijo, naj ji o tem poroča v šestih mesecih od te odločitve.

26. Varuhinja človekovih pravic se zaveda, da pritožnik ni zadovoljen z dostopom, ki mu ga je zdaj odobrila Komisija, in da je v zvezi s tem v stiku s Komisijo. To vprašanje je zunaj obsega te preiskave.

27. Splošno vprašanje zamud pri obravnavi prošenj za dostop do dokumentov s strani Komisije je predmet preiskave na lastno pobudo varuha človekovih pravic (OI/2/2022/MIG [11]).

Zaključek

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjo ugotovitvijo:

Na tej stopnji nadaljnje preiskave niso upravičene. Vendar pa varuhinja človekovih pravic poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za večjo preglednost pogajanj o cepivih, vključno s ponovno oceno delno razkritih dokumentov v daljšem časovnem obdobju in odpravo redakcij, kjer je to mogoče. Varuhinja človekovih pravic poziva Komisijo, naj ji o tem poroča v šestih mesecih od te odločitve.

Pritožnik in Komisija bosta obveščena o tej odločitvi .

Emily O'Reilly

Evropski varuh človekovih pravic

Strasbourg, 18. julija 2022

[1] Uredba 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije določa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049 [Povezava].

[2] Zadeva 86/2021/MIG.

[3] Pritožnik jih je ponovno zaprosil za dostop javnosti in vložil pritožbo 85/2021/MIG. Preiskava v zvezi z zadevo 85/2021/MIG je bila združena z zadevo 86/2021/MIG.

[4] Glej odgovor Komisije v skupni preiskavi 85/2021/in 86/2021/MIG: file://epsvlwp095.ep.parl.union.eu%4010000/DavWWWRoot/Archives/2021/incident/202100085/REPLY_20210008

[5] Odločba je na voljo na: https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/141706 [Povezava].

[6] Novoustanovljeni evropski organ za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere (GD HERA).

[7] Skupna preiskava 85/2021/MIG in 86/2022/MIG.

[8] Generalni direktorat Komisije za zdravje in varnost hrane (GD SANTE).

[9] V skladu s členom 6(3) Uredbe 1049/2001.

[10] Pogodbe o vnaprejšnjem nakupu so na voljo na: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/eu-vaccines-strategy_en#document [Povezava].

[11] https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/154404 [Povezava].